

KÖNYVESPOLC

TIMAFFY LÁSZLÓ:

Táltosok, tudósok, boszorkányok

Megjelent a Szigetköz és a Rábaköz kiváló néprajzkutatójának 11. önálló munkája, mely a Kisalföldi népmondák alcímet viseli. Az igényes kivitelezésű kötet témához illő, hangulatos illusztrációit a szigetközi születésű Borbély Károly grafikus készítette.

Dr. Timaffy László néprajzi munkásságában mindig jelentős szerep jutott a kisalföldi népmondáknak. Immár több mint fél évszázada gyarapodó gyűjteményéből több értékes szelvet olvashattunk már különböző kiadványokban. E kötet címeről egy régi dolgozata jutott először eszünkbe: a *Táltosok, tudósok, garabonciások*, amely 1956-ban látott napvilágot a társadalmi néprajzi gyűjtők legjobb néprajzi leírásait közlétező Népművelési és Társadalmi Néprajzi Intézet kiadványaként, 1956 című kötetben. Ebben olvasható a téma iránt érdeklődő közönség először a cikolaszigeti Tátos-Kelemen Dénesről és feltucatnyi társáról. Vagy említhetjük a *Történelmi mondák a Kisalföldről* című tanulmányát, mely 1976-ban jelent meg a győri Xantus János Múzeum Arrabona évkönyvének 18. kötetében: ebben 22 történelmi mondát olvashattunk, bevezetővel és jegyzetekkel ellátva. De jelentősnek tartjuk az általa szerkesztett *Mosonmagyaróvári regék és népmondák* című, Mosonmagyaróváron, 1983-ban megjelent kiadványt is, melyben Ruff Andor 1938-ban kiadott gyűjteményének értékei mellett dr. Timaffy László a saját gyűjtéséből is közlétező 10 történelmi, valamint 12 hiedelemmondát. Az említett kiadványok jelentős hiányossága volt, hogy egyrészt nagyon kis példányszámban jelentek meg, így inkább csak a szakmai körökhöz szoltak, másrészt a rendelkezésre álló szűkös terjedelemből a hatalmas gyűjtemény egészéből csak apróbb töredékek kerülhettek bennük nyilvánosságra!

Ezért üdvözöljük nagy örömmel a most megjelent önálló kötetet, melyben 180 oldalon minden eddigienél teljesebb áttekintést kaphattunk a Kisalföldi mondavilágáról, sőt, dr. Timaffy László közlétező burgenlandi

és szlovákiai gyűjtéseinek becses darabjait is; ugyanakkor – ahol ezt szükségesnek látja – a sajátját mások eredményeivel is kiegészíti: így olvashatjuk pl. – a teljesség igénye nélkül említve – Gaál Károly burgenlandi, Liszka József és Csiba Lajos csallóközi, Csókás Ferenc bényi, vagy Csiszár Attila kapuvári gyűjtésének néhány értékes darabját is! A kötetben található mintegy 120 monda döntő többsége azonban a szerző saját gyűjtése!

A kiadvány a rövid bevezető után két nagyobb egységre tagolódva a hiedelemmondákkal foglalkozik először. E fejezet őseink régi világképének felidézésével indít. Idézzük Soós Antal pásztorinak a kötet olvasásához azonnal kedvet csináló, megkapó mondatait: „Apámtul tudom, hogy a világ ollan, mint egy cethal. Az úszik a nagy tengeren, osztán a fődet viszi a hátán. ... Amikor meg földregis van, aszonta, ammeg attul van, mer' a cethal megrázza a hátát.”

Tucatnyi monda örzi a környék táltosainak emlékét, de terjedelmes alfejezetet kapnak a „tudósok” is: közülük a rábapatonai Nagy Ferencsel kapcsolatos történetekre hívunk fel külön is a figyelmet, melyeknek érdekessége, hogy öt dr. Timaffy László személyesen is megismerhette – többször találkozhatott, beszélgethetett is vele! A boszorkányokkal kapcsolatos mondák a témakör „teljes választékát” felelelik; a fejezetet záró tündérekkel kapcsolatos történeteknek pedig az ad külön érdekességet, hogy a helybeliek hite szerint a Szigetköz és a Csallóköz régen Aranykert volt, a szigetek tündérek éltek.

A történelmi mondák első csoportját az eredetmondák alkotják: a szigetközi és csallóközi községek mondái mellett több Fertővidékivel, valamint Brennbérgánya keletkezésének mondájával is találkozhatunk. A legnagyobb számban a történelmi eseményekkel kapcsolatos epikus emlékek vannak a kötetben jelen: az Árpádok korába visszanyúló történetek mellett a többségük a török irtjárának emlékét örzi, de több értékes mondat olvashatunk a Rákóczi-szabadság-

harc, az 1809. évi francia hadjárat, valamint az 1848-as küzdelmek itteni helyszínéhez kötődő eseményeivel kapcsolatban is. A kötet utolsó blokkját a helyhez és személyekhez kötődő mondák alkotják: ebben olvashatunk Mátyás király ittjárásáról ugyanúgy, mint az országos hírnévre szert tett Hany Istókról; Rózsa Sándor megjelenéséről ugyanúgy, mint a rábaközi betyártársáról, Sobri Jósikáról; az utolsó történetben pedig – mely Radnóti Miklós abdai haláláról szól – a történelmi mondát szinte születése pillanatában gyűjtötte fel a szerző.

Dr. Timaffy László az egyes fejezeteket, alfejezeteket rövid, de nagyon lényegretörő bevezetőkkel látta el; ugyanígy jellemezhetjük a mondákhöz fűzött rövid megjegyzéseit is! A szövegek közlésénél az élő nyelv és a táji jellegzetességek visszaadására törekedett – az előforduló „idegen szavak” megértését a kötet végén lévő Tájszavak, régi kifejezések szótára segíti.

Tartalmában és kivitelezésében egyaránt jól sikerült kötetet ajánlhatunk a néphagyományok iránt érdeklődő Kedves Olvasónak! (Hazánk Könyvkiadó Kft., Győr, 1992.)

Dr. Horváth József

Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XVIII.

Tizennyolc éven át megszoktuk, hogy a Csongrád Megyei Levéltár évente szép kiállítású kötetekkel jelentkezik, rendkívül változatos tematikával. Míg a többi levéltárnál és múzeumnál általános, hogy évkönyveik tanulmánygyűjteményekből állnak, Szegeden az új kutatási eredmények összefoglaló ismeretése mellett találkozunk forráskiadással, a régebben készült tanulmányok publikálásával, helynévgyűjtésekkel, sőt, egy-két kötet egyetlen monográfiát foglal magában.

Az 1991-es évszámot viselő, 1992 derekán megjelent XVIII. kötet is elsősorban a forrásközlések sorába tartozik, és összesen négy egységre tagolható. Az első részben a kötet szerkesztője, Blazovich László és Géczy Lajos *Oklevelek a Csanád nemzetség történetéhez* címmel hét dokumentumot adnak közre az 1321–1361 közti időszakból. Az oklevelek mind a nemzetség birtokaira vonatkoznak Csanád és Bihar megyékből, köztük négyet Károly Róbert király adott ki. A szövegekből nemcsak az látható, hogy a Csanádok milyen jelentős területekkel rendelkeztek, hanem át-

tekintést kapunk a családtagok egyházi tisztségeiről is. A közölt oklevelek a Magyar Országos Levéltárban találhatóak, azokat a XVII. század végén szervezett Újszerzeményi Bizottmány irattára őrizte meg az utókornak.

A kötet második egysége *Szerzetesek Csanád egyházmegyében a középkorban* címet viseli. Szerzője Juhász Kálmán, az 1966-ban elhunyt egyháztörténész, akinek hagyatékából e tanulmányt Lotz Antal, a Szeged-Csanádi Püspöki Levéltár vezetője állította össze.

Bevezetőjében leírja, hogy az anyag tulajdonképpen része egy kiadványsorozatnak, mely a Csanádi Egyházmegye történetét volt hivatva dokumentálni. Az első kötet – Oltványi Pál munkájaként – 1867-ben látott napvilágot, majd az első világháborúig még kettő jelent meg. A munka Juhász Kálmán bekapcsolódásával 1930-tól vett új lendületet. Ő maga 11 kötet szerzője volt, és – a jelen tanulmányhoz hasonlóan – maradtak kéziratban is munkái. A 21 kötetesre tervezett sorozat tagolása a következő: a plébániák története, a püspökségek története, az egyházmegyei intézmények története. A Juhász Kálmán-Lotz Antal-féle dolgozat az utóbbiak közé tartozik. A szerzők felhívják a figyelmet arra, hogy a kutatás nehézségei miatt az általuk rajzolt kép mozaikszerű, nincsenek megfelelő források. Trianon után az egyházmegye kettészakadt, némelyik monostorról egyáltalán nem maradtak hozzáférhető írások, helyüket még régészeti módszerekkel is alig lehet megállapítani. A tanulmány során részletesebben a bencések, ciszterciak, Ágoston-rendiek, premontreiek, Ferenc-rendiek, domonkosok, pálosok, johanniták rendjével foglalkoznak, legalaposabban a szegedi központtal rendelkező ferencesekkel.

A kötet harmadik része – Bratinka József és Szigeti Ferenc munkája – a *Szeged város tanácsának első jegyzőkönyve (1717–1723)* című forrásközlés. Keletkezéséről a szerzők leírják, hogy ekkor a város a kamara fennhatósága alá tartozott, a magisztrátus hatásköre igen csekély volt. Minden lényeges ügy a belső tanács ülésein zajlott le, melynek legkorábbi jegyzőkönyvei 1716-ban, a székház bontásakor elvesztek. Így a forrás csak 1717-től áll rendelkezésre.

Az idézetek szerint a jegyzőkönyv első oldalain sok a magyar bejegyzés, és e nyelv használatos a kötet végén található esküszövegekben is. A tárgykörök rendkívül változatosak. Találunk itt kamarai, királyi rendeleteket, velük kapcsolatos intézkedést, levelezést a szabad királyi város jog elnyeréséről, határjárásokat, pereket, bíráskodási ügyeket stb.

¹Szerk.: Blazovich László. Csongrád Megyei Levéltár, Szeged, 1991, 297 old.

A kötet negyedik része, melyet özv. Mátyás Sándorné állított össze, Németh László és a szerző férje levelezését tartalmazza 1954–1976 közötti korszakból. Az író és Mátyás Sándor barátsága ugyan régebbi eredetű volt, de 1945 után fűződött szorosra, amikor mindketten tanárok voltak a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Gimnáziumban. Bár – mint az irodalomtörténetből ismert – Németh László csak néhány évet töltött tanárként Hódmezővásárhelyen, de évtizedeken át meleg barátság fűzte az időközben Szentésre került nagy tudású nyelvtanárhoz. A 70 idézett levélből egy sor érdekes részletet tudhatunk Németh László családi körülményeiről, és igen sok irodalomtörténeti adalékot is magukban foglalnak a levelek, melyek egy „elismertnek” tekintett író munkával, publikálással kapcsolatos ügyes-bajos dolgait ábrázolják. A leveleket kiegészítő szövegekben – többek között – Mátyás Sándor életpálya-leírását, az 1987-ben bekövetkezett halálakor elmondott beszédekét olvashatjuk. Végül meg kell említeni Mátyás Sándor nevelt lánya, Lám Edit (levéltáros kollégánk) által közreadott, Németh Lászlótól származó leveleket, melyek az író kiadatlan műveiről készült szakdolgozatára vonatkoznak.

Dóka Klára

BALASSA IVÁN:

Tokaj-Hegyalja szőleje és bora

A szerző több mint három évtizeddel ezelőtt kezdte a helyszínen, terepen járva gyűjteni – gyakori fényképezéssel kiegészítve – az anyagot. Elmélyült levéltári és könyvtári kutatásokat végzett az évtizedek során, közben számos kisebb-nagyobb dolgozatot jelentetett meg. Eredményeit e munkában összegezte.

A könyv első nagyobb egysége az *Általános tudnivalók* címet viseli. Elemzi a Tokaj-Hegyalja elnevezést, a Tokaj település, illetve a Hegyalja tájegység első írásos előfordulásait. Szól arról, hogyan változott az idetartozó települések köre, s ami lényeges: mely községeket, illetve szőlőhegyeiken termelt borokat sorolták Tokaj-Hegyaljához. E részben olvashatunk adalékokat a táj történetéről, a települések etimológiai eredetéről, egy-egy történelmi korszak helyi eseményeinek jelzészzerű leírásáról. Maga a szerző írja, hogy nem kívánta a táj történetét még csak vázlatosan sem összefoglalni. Kár, hogy egy rövid summázatra nem került sor. Bizonyára a kötet terjedelmének véges volta nem adott rá lehetőséget. Rendkívül bonyolultan alakultak a szőlő birtokviszonyai Tokaj-Hegyalján. Balassa biztos kézzel fogja össze e szövevé-

nyes témát, ismertetve a különböző jogállású birtokosokat és a különféle szolgáltatásokat.

A *szőlő és a promontórium* című fejezetben a szőlőterület kiegészítő részeivel, a lánznak nevezett *szőlőaljával*, a *szedőhellyel*, a *borházal*, az *utakkal*, *mezsgyékkel* foglalkozik. Külön tárgyalja a talaj védelmével összefüggő munkálatokat, hiszen a meredek hegyoldalról lezúduló csapadékvíz könnyedén elhordta a termőtalajt. Már a XVII. század elejétől szép számmal találhatók feljegyzések a *vízlevezető árkok* kialakításáról, a *köggátak* építéséről és az ehhez szükséges kövek szedéséről és hordásáról, mely külön munkafolyamatként szerepelt a szőlőben végzett tevékenységek között.

Egy újabb fejezet a *szőlőfajtákkal* foglalkozik. A szőlészeti-borászati témájú történeti feldolgozásoknak gyakran ez az egyik legnehezebb, legtöbb vizsgálandó igénylő része. Egyrészt egy-egy szőlőfajta egyazon időben többféle néven ismertek borvidékenként, de gyakran szűk területen belül is, másrészt több fajta is jelöltek ugyanazzal a névvel. Balassa sikerrel birkózott meg e feladattal. Részletesen bemutatja Tokaj-Hegyalja utóbbi négy évszázadának szőlőfajtaíait, s a lehetőségekhez képest elvégzi az összehasonlítást is. Először a napjainkban Tokaj-Hegyalján több mint 90%-ban uralkodó fajtaikat, azok eredetét és elterjedését mutatja be: a *furmintot* (70%), a *hárslevelűt* (20%) és a *muskotályt* (közel 5%). Ezután kronológiai sorrendben haladva ismerteti a Tokaj-hegyljai szőlőfajtaikat. A Sárospataki Református Kollégium egykori igazgatója, *Szikszai Fabricius Balázs* a XVI. század második felében elkészített *Nomenclatúrájában* tucatnyi szőlőfajtaíat sorolt fel. Ezeket ismerteti a szerző, hozzátéve az ampelográfusok, nyelvészek véleményét is. Ezt követően az 1804-ig ismert fajtaik jegyzéke következik. Ebben az esztendőben hozta ugyanis Zemplén vármegye közgyűlése azt a határozatot, melyben megkülönböztették „a javasolt nemesebb fajszőlőket” azoktól, melyeket „rossznak jelentettek”. Ezután a XIX. századi szőlőfajtaíkról olvashatunk.

A *szőlő megművelése* címmel következik egy nagyobb rész. A szőlőföldek elhelyezkedése, a *soros*, illetve *sor nélküli ültetés* kérdésének taglalása után következnek az öreg szőlők felújításának különböző módjait ismertető összeállítás. Legelterjedtebb, a középkorig visszatekintő pótlási-szaporítási eljárás a *homlítás* és a *bujtás* volt. Az új szőlők telepítésénél a különböző ültetés módok tárgyalása során kitűnik, hogy Tokaj-Hegyalján leginkább az *árokba ültetést* alkalmazták. A múlt század második felétől alkalmazták a *feldfor-*

gatást (*rigolirozás*), az *oltás* egyszerűbb formái pedig az 1700-as évek végétől kísérhetők nyomon. Ez utóbbi jelentősége – csakúgy mint országszerte – a filoxérvész utáni időszakban nőtt meg. A *tavaszi munkákat* sorrendben tárja elénk a szerző. A *nyitást* – hacsak az időjárás nem szólt közbe – március 12-én, Gergely napján kezdték. A *metszés* időpontja kezdetben sokat változott, egy időben ősszel is metszettek, később április elején, végül a nedvkeringés megindulása előtti időpontot találták a legmegfelelőbbnek. Itt tárgyalja a szerző igen részletesen a különböző Tokaj-hegyaljai *metszőkéstípusokat*, majd a tájon a XIX. század derekán használatba vett *metszőollókat*. A *szőlő nyári munkáit* taglalva Balassa először a *kapalásokról* és a különböző *kapatípusokról* szól. Az első kapalást a *kétágú kapával*, a másodikat *laposkapával* végezték. A XVII. század első felétől vált általánossá a harmadik kapalás. A sajátos, helyi körülményekhez alkalmazkodó kapákról is ebben a részben olvashatunk. A *karózás* a Hegyalján a XV. századtól követhető nyomon, s megtudjuk, hogy az 1800-as évek közepéig az első kapalás után alkalmazták. A karózással együtt végezték a *kötözést*, melynek anyaga a XIX. század végén már egyértelműen a *rafia*, azt megelőzően a sás és a *kötőfű* (*kötözőfű*) volt az általános. A *szőlő őszi munkáit* a szüret utáni *karózás* és *fedés* jelentette.

A *szőlő munkájának szervezete és a szőlő őrzése* című fejezetben a *robotművelésről*, majd a robotosokat egyre inkább háttérbe szorító *napszámokról* és *szakmányosokról*, illetve munkájukról, bérükről, ellátásukról szerezhetünk igen alapos ismereteket. Bőségesen tárgyalja a szerző a *vincellérek* tevékenységét, nem ok nélkül, hiszen irányító-ellenőrző munkájuktól jelentős mértékben függött a termés. A napszamos és szakmányos munka mellett – bár kisebb mértékben – a XVI. századtól jelen volt Tokaj-Hegyalján a *részes bérleti művelés* is. A szőlőörzés témáját is kimerítően tárgyalja a kötet, hiszen a *szőlőpásztorokra*, *szőlőkerülőkre* volt bízva hónapokon keresztül az érlelődő termés megvéde embertől, állattól, madártól.

A *szőlő betegségei, kártevői* elnevezésű rész természetesen túlnyomórészt a múlt század végén Magyarország történelmi borvidékeit, így Tokaj-Hegyalját is letaroló, a szőlőn élősködő gyökértetű, a *filoxéra* kártételével foglalkozik. A század végére a tájon a régi állomány gyakorlatilag kipusztult. A filoxéra elleni védekezés különböző formái (vízzel való elárasztás, irtás, immunis homoktalajba való ültetés) a Hegyalján nem váltak be, vagy

nem is voltak alkalmazhatók. Kevés eredményt hozott a *szénkénegezés* is. Egyedül az *ellenálló amerikai alanyokra való oltás* bizonyult sikeresnek. Ezen az alapon indult meg a rekonstrukció az 1890-es években, de csak nagyon lassan haladt előre. Az amerikai alanyra történő oltással alakult ki Tokaj-Hegyalja nagyjából egységes furmint-hárslevelű arculata.

A szőlőtermelés csúcspontjával, a *szürettel* foglalkozik egy újabb fejezet. A szüret kezdő napja hosszú időn keresztül hagyományosan október 28., vagyis Simon-Júda napja volt, ennek eredetét még nem sikerült egyértelműen tisztázni.

A szüreti munkák folyamatát, eszközeit ismerhetjük meg a következő részben, majd a szőlő feldolgozásának érdekes leírása következik. A *taposást* felváltó *szőlősatuk* megjelenését, változását, elterjedését és használatát ismertető oldalak teszik kerekké a szüreti munkákról írottakat. Az ezt követő, Hegyalja szőlőterületét és bortertermelését az 1870–1990 közötti években bemutatott statisztikai részt nem igazán érezzük idevalónak. Megtöri a szürettel foglalkozó fejezetet, hiszen ezt követően ismét a szürettel kapcsolatos mulatságok, szokások következnek. Talán szerencsésebb lett volna ezt a részt a kötet végén függelékben közölni, és a XX. századi szőlőterület-változások okait röviden ismertetni. A szüretet követő szórakozás, ének, a tánc, a muzsikálás, a felvonulás, a bál méltó betetőzése az eddigi kemény munkának. Balassa gazdag anyagot vonultat fel a régi szokások megismertetése során.

A kötet legerjedelmesebb fejezete a *Tokaj-hegyaljai borok fajtáival* foglalkozik. A XVIII. századtól kezdve jellegük és készítmódjuk szerint Tokaj-Hegyalján két alapvető borfajta különböztetett meg: a *szűrt borokat* (a mustot a hordókba szűrték, és az abban is forrt ki), és a *csinált borokat*. A szűrt borokról szülő részben megtudjuk, hogyan jött létre a *szamorodni*, annak is édes, illetve száraz változata. A *csinált bor* kifejezést nem a mai pejoratív értelemben használja a szerző. Azt érti rajta, hogy sokkal több munka eredményezi az értéket, jelen esetben az *aszút*. Ennek történetét részletesen is ismerteti. Megtudjuk, hogyan készült az *aszú*, mely a XVIII. században meghódította Európát és megalapozta máig tartó hírnevét, bár jelentősége csökkent. Az egységesítés szempontja követelne meg mértékegységként a 180 iccés *gönci hordót* (1 icce 0,85 l), az ennek fele nagyságú *átagot*, és a 45 iccényi *puttont*. Egy gönci hordóhoz 3–5 putton (puttony) aszuszetmet adagoltak, az

aszúbert az átalagban érlelték és szállították, hogy minden más bortól megkülönböztessék. Ez a mérték napjainkig megmaradt, s a puttony száma került rá a jellegzetes palackokra. Ha az aszú törkölyét musttal felöntötték és újra sajtolták, akkor keletkezett a *másolás*, ez azonban kereskedelmi forgalomba ritkán került.

A *bor eltartása* című fejezet összefoglalja a különböző formájú, méretű hordók készítését, őrartalmuk változását, a hordókészítő *bodnások* munkáját, majd végezetül szól a *borházakról* és *pincékről*. A borpincék négy típusát különbözteti meg, ezek közül legkisebb a *lyukpince*, legnagyobb a *labirintuspince*.

A *borkereskedést* tárgyaló fejezet elsősorban a Tokaj-hegylajki borok adásvételével foglalkozó kereskedők származása szerint részletezi a témakört. Megtudjuk, hogy a magyarok közül olyan történelmi családok foglalkoztak borkereskedelemmel, mint a Báthoriak, Thurzók, Dobók, Rákócziak, Thökölyek, de a XVIII. századtól a magyarok a lengyelekkel együtt háttérbe szorultak. Ugyanakkor nőtt a német és görög kereskedők szerepe. Az oroszok és ruszinok főleg a közvetítő kereskedelmet és a csempésztést üzték.

A XVIII. század második felétől egyre nagyobb szerephez jutottak a zsidók, s az 1800-as évek elejére a helyi borkereskedelem nagyrészt már az ő kezükben összpontosult, többségük egyúttal koreszmáros is volt.

A terjedelmes kötet szerzője saját bevallása

szerint nem törekedett teljességre. Megjegyzi, hogy a kézirat lezárása után érezte, számos témában tovább kellene kutatni, más részeket pedig újrafogalmazni. A meglévő hatalmas ismeretanyagot azonban mindenképpen közzé kellett tennie, főleg azokon a szakterületeken, ahol széleskörűen és nagy biztonsággal tájékozott. Feltehetően ezen okok, no meg a terjedelmi korlátok játszhattak szerepet abban, hogy keveset tudunk meg a Tokaj-hegylajki szőlő- és borkereskedelem XX. századi történetéről, s különösen az 1945. utáni időszakról.

A kötetet hatalmas irodalomjegyzék és jegyzetapparátus, szakmai és földrajzi mutató, francia, német és angol nyelvű összefoglaló, továbbá bőséges képanyag egészíti ki. Jól sikerült rajzok, nagyszámú fénykép- és metszetmások gazdagítják a munkát. A képek esetenkénti rossz minőségéről és helyenkénti kis méretéről, ami néha nehezen élvezhetővé teszi a felvételt, nem a szerző tehet. A helyenkénti nyomdahibák, szedési pontatlanságok nem okoznak különösebb zavart. Egyet azért megemlítenék. Emlékeztünk szerint a kéziratban maradt Tokaj-hegylajki bibliográfiát nem Porubszky Béla, hanem Puruczky Béla készítette. Az utóbbi elmondottak természetesen mit sem vonnak le Balassa Iván hatalmas összefoglaló munkájának értékéből. Örvendetes, hogy e kiváló munka megjelent.

(Tokaj, 1991.)

Dr. Pintér János

HÍREK

HONISMERETI HÍR CSÁVOLYRÓL

A Honismereti Baráti Kör közreműködésével a csávolyi *falumúzeumban* is készültek a községi ünnepre. Ez év pünkösdjén tervezik a *II. világháború* áldozatai *emlékművének* avatását. Ezzel egy időben felújították az első világháború emlékművét és parkját is. Az ünnep programjába tartozik a helytörténeti gyűjtemény megtekintése is, mely erre az alkalomra szintén külsőségekben is megújult, bővült.

Ennek tiszteletére már *megnyílt a falu múltját bemutató*, írásos és képbe fogott emlékekből álló új helytörténeti *kiállítás*.

Ennek része a bővített és átrendezett – az utóbbi időszakban gyűjtött – *háborús* tárgyi és szellemi emlék, valamint az *egyházi* kegytárgyak a funkcionáló *úrnap* *kápolnácskával*. Ezt jól egészíti ki a „csávolyi út menti keresztet”-ről készült térkép és kimutatás a hozzá tartozó leírással. A múzeum a „Tajak-Korok-Múzeumok” keretében *pecsételő hely* és ingyenes a belépés! Kérésre bármikor megtekinthető!

Mindezekben a lakosság összetételének megfelelően a *nemzetiségi* – német, bunyevác/horvát – *jelleg* is tükröződik, mint a *községi krónikában*. A régi időkbeli megőrzött emlékek a távoli időkben zajlott eseményeket varázsolják elénk egy-egy valóság-hű pillanattal. Nekünk szólnak, a jelennek és jövőnek!

Felújítottuk az országosan elsőként lefényképezett falunk és határának *foto kiállítását* is, melyet a község háza előterében lehet megtekinteni. Érdeemes megnézni! Mindenkit szeretettel várunk!

Dr. Mándics Mihály